

Anti-Pest Protocol

Nummer:007

Datum: 01-06-2020

Versie 02

“Iedereen elke dag met plezier naar school”

Inhoud

1. Doelstelling van het beleid.....	2
2. Visie van de school.....	2
Schoolgids.....	2
De afspraken zijn:.....	3
3. Voorwaarden.....	4
4. Het verschil tussen plagen en pesten	4
5. Signalen dat een kind pest	5
6. Signalen dat een kind gepest wordt	5
7. Activiteiten in het kader van preventie.....	6
8. Als er dan toch gepest wordt (Curatieve aanpak)	7
9. Als het pesten door blijft gaan	8
10. Sanctiebeleid	9
11. Adviezen aan de ouders	10
Bijlage 1:	11

1. Doelstelling van het beleid

We streven naar een school waar pesten direct wordt aangepakt. We vinden dat we er alles aan moeten doen om de aan onze zorg toevertrouwde kinderen een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen, zodat ze zich optimaal ontwikkelen.

2. Visie van de school

Het motto van onze school is, zoals hierboven aangegeven: “Iedereen elke dag met plezier naar school”. Dit geldt voor de leerlingen, leerkrachten, ouders, directie en ondersteunend personeel. We zijn een Christelijke school met normen en waarden zoals in de Bijbel beschreven. Dat betekent voor Het Koggeschip dat iedereen welkom is. We gaan ervanuit dat iedereen uniek is. We accepteren elkaar zoals we zijn. We gaan met elkaar om met respect en waarderen elkaars mening. We mogen wel een beetje plagen, maar pesten is in welke vorm dan ook is niet acceptabel. Dit geldt voor iedereen op school zowel de kinderen als de volwassenen.

Schoolgids

In de schoolgids is onder het hoofdstuk ‘Goed omgaan met elkaar’ vermeld dat het ‘Anti-pest-protocol’ te vinden is op de website van de school.

In elke groep wordt jaarlijks het ‘Anti-Pest-Protocol’ met de kinderen besproken. De regels hangen zichtbaar in de lokalen. Bij incidenten m.b.t. pestgedrag wordt altijd door de groepsleerkracht contact opgenomen met de ouders van de betrokken kinderen.

Vertrouwenspersoon en klachtenregeling

Klachtenregeling

Op 1 augustus 1998 is de zogenaamde kwaliteitswet in werking getreden. Deze wet verplicht scholen onder meer om een klachtenregeling te hebben.

Het klachtrecht geldt voor iedereen die betrokken is bij de school: teamleden, leerlingen en ouders, maar ook bijvoorbeeld vrijwilligers, leveranciers of de schoolarts. Het klachtrecht bestrijkt alles wat er in de school gebeurt.

Deze klachtenregeling is vooral gericht op ouders/verzorgers van wie een kind naar een Kopwerkschool gaat. Er staat daarom in beschreven waar zij met hun klachten terecht kunnen.

Belangrijke personen en instanties binnen de klachtenregeling zijn:

- De vertrouwenscontactpersoon
- De (externe) vertrouwenspersoon en
- De landelijke klachtencommissie.

Wanneer ouders/verzorgers een klacht hebben over een beslissing of het handelen vanuit de school, kunnen ze allereerst contact opnemen met de betrokken leerkracht. Wanneer deze de klacht niet voldoende af kan handelen in de ogen van de klager, zijn de directeur en de vertrouwenscontactpersoon van de school de aangewezen aanspreekpunten. De vertrouwenscontactpersoon verwijst eventueel naar de (externe) vertrouwenspersoon.

Tenslotte kan het schoolbestuur benaderd worden. Wanneer het om een formele klacht gaat, behoort deze schriftelijk te worden ingediend. Anonieme klachten worden niet in behandeling genomen.

Wanneer ook het bestuur de klacht niet naar tevredenheid kan afhandelen, kunnen ouders/verzorgers zich wenden tot de klachtencommissie.

Zowel de vertrouwenscontactpersoon als de vertrouwenspersoon zijn aangesteld om ouders, kinderen en leerkrachten met klachten van algemene aard en met klachten over machtsmisbruik de gelegenheid te geven deze uit te spreken.

De *vertrouwenscontactpersoon* fungeert als een soort 'tussenpersoon'. Voor onze school is dat mevrouw Lian Riepma, leerkracht van onze school. Telefoonnummer: 0227-542948 (school) Mailadres: l.riepma@kopwerk.nl

De *vertrouwenspersoon* onderzoekt of er door bemiddeling een oplossing kan worden gevonden en beoordeelt ook of de gebeurtenis wel een aanleiding vormt voor een klacht. Als de situatie daarnaar is, begeleidt de vertrouwenspersoon de klager in de verdere procedure. Deze externe vertrouwenspersoon, die vooral een taak heeft in de opvang en hulpverlening, begeleidt en ondersteunt ouders/verzorgers en leerlingen van de school bij de behandeling van klachten waarbij er sprake is van machtsmisbruik. Dit is onder andere het geval wanneer het gaat om seksuele intimidatie, pesten, discriminatie, agressie en geweld. De externe vertrouwenspersonen voor alle Kopwerkscholen zijn mevrouw T. Geerdes-Maas en mevrouw E. Labree. Zij zijn werkzaam bij de GGD Hollands Noorden. Zij kunnen schriftelijk dan wel telefonisch benaderd worden:

GGD Hollands Noorden

T.a.v. Externe vertrouwenspersoon

Postbus 9276

1800 GG Alkmaar

Bij het gebruik van dit adres geldt binnen de GGD een speciaal protocol voor behandeling van post en archivering ter bescherming van de privacy van betrokkenen.

De externe vertrouwenspersonen zijn op werkdagen ook telefonisch bereikbaar onder nummer 088-0100 555. In de schoolvakanties kan het voorkomen dat de bereikbaarheid minder is.

Stichting Kopwerk is aangesloten bij een landelijke klachtencommissie, waar ouders in laatste instantie met hun klacht terecht kunnen. Dit zijn de contactgegevens:

Geschillencommissies Bijzonder Onderwijs

Postbus 82324

2508 EH Den Haag

Tel. 070-3861697 (tussen 9.00 -16.30)

Op de volgende website kunt u meer informatie vinden: www.gcbo.nl (g.c.b.o. staat voor: geschillencommissies bijzonder onderwijs).

De afspraken zijn:

Algemene schoolafspraken zijn:

- 1 We accepteren elkaar zoals we zijn.
- 2 We noemen elkaar bij de voornaam.
- 3 We luisteren naar elkaar en proberen elkaar te helpen
- 4 We zorgen ervoor dat we niemand pijn doen.
- 5 Als iets niet lukt vraag je hulp bij andere kinderen.
Daarna pas bij de leerkracht.
We helpen elkaar altijd
- 6 Rustig lopen en zacht praten in de school.
- 7 Met je gedrag mag je een ander niet storen.
- 8 Bij ruzies wordt er gepraat!
- 9 Help elkaar als je merkt dat iemand het moeilijk vindt om zich aan de gemaakte afspraken te

houden.

10 Bij het werken letten we op het volgende:

- wees zuinig op materialen,
- Wees netjes met je werk,
- laat je werkplek altijd netjes achter.

In principe is pesten niet mogelijk omdat de 1^e regel luidt: we accepteren elkaar zoals we zijn. Toch blijkt in de dagelijkse praktijk dat pesten nog voorkomt. Helaas lukt het nooit om pesten helemaal te voorkomen. Daarom is besloten om een pestprotocol op te stellen voor die uitzonderingen zodat duidelijk is hoe het Koggeschip met pesten omgaat en leerkrachten hier mee kunnen werken.

3. Voorwaarden

Om pestgedrag te kunnen voorkomen en/of aanpakken moeten we voldoen aan de volgende voorwaarden:

- Leerlingen, onderwijzend en niet onderwijzend personeel en ouders zien pesten als een probleem. Het pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van leerkrachten. Het is belangrijk dat het door ouders, leerlingen en anders betrokkenen gemeld wordt bij de leerkracht.
- De leerkracht heeft een centrale rol in het groepsgebeuren. Samen met de leerlingen kan hij of zij pestgedrag bespreekbaar maken en samen met de leerlingen en ouders zoeken naar een oplossing.
- Het Koggeschip wil pesten voorkomen. We zijn preventief bezig en wachten niet op pestproblemen.
- De leerkrachten op het Koggeschip kunnen het pestgedrag signaleren.
- Op het Koggeschip praten we niet alleen over pesten, maar passen afspraken en omgangsregels toe in concreet gedrag en in concrete situaties. Op deze wijze wordt kennis omgezet in een vaardigheid om positief met elkaar om te kunnen gaan.
- In de houding van alle medewerkers lezen kinderen af, dat er respect is voor elkaar en voor alle kinderen op het Koggeschip. Wij laten in ons gedrag duidelijk zien wat Het Koggeschip verstaat onder een veilige school.
- Het Koggeschip beschikt over een herkenbare aanpak.
- Als ouders/verzorgers menen dat de school in gebreke is gebleven bij het oplossen van een pestprobleem volgens dit protocol, dan kunnen zij onze vertrouwenspersoon inschakelen. Deze maakt melding bij de klachtencommissie die het probleem onderzoekt, deskundigen raadpleegt en het bevoegd gezag adviseert.

4. Het verschil tussen plagen en pesten

Plagen:

Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen zijn de kinderen gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig. Bij plagen kun je allebei lachen, bij pesten lacht de gepeste niet. Pesten kan

dus eenmalig zijn. "Een verkeerd uitgevallen grapje ". Het wordt een probleem als het structureel is.

Pesten:

Bij pesten is het ene kind sterker en het andere kind zwakker. Het is steeds hetzelfde kind dat wint en hetzelfde kind dat verliest. Vaak gebeurt pesten niet één keer, maar is het gepeste kind regelmatig de klos. De pester heeft een grotere mond en anderen kijken tegen hem of haar op. De pestkop heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Het gepeste kind voelt zich eenzaam en verdrietig, hij of zij is onzeker en bang.

Als we het over pesten hebben, denken we aan zaken als:

- Buitengesloten of genegeerd worden (doen alsof je niet bestaat)
- Uitgescholden worden vanwege het anders zijn, bijv. kleding, uiterlijk, gedrag.
- Bedreigd of gechanteerd worden.

Gevolgen:

- Indien niet tijdig wordt ingegrepen, kunnen de gevolgen (zowel lichamelijk als emotioneel) heel pijnlijk en ingewikkeld zijn en ook heel lang naslepen.
- Het is niet gemakkelijk om tot betere relaties te komen; het herstel verloopt moeizaam.
- Isolement en grote eenzaamheid bij het gekwetste kind.
- De groep lijdt onder een dreigend en onveilig klimaat; iedereen is angstig en de kinderen wantrouwen elkaar; ze zijn weinig open of spontaan; ze hebben weinig of geen echte vrienden binnen de groep.

5. Signalen dat een kind pest

Dit kunnen o.a. zijn:

- Reacties van de ouders/verzorgers van een leerling.
- Het omringen met meelopers.
- Wil graag de baas zijn.
- Andere kinderen zijn bang.
- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Opmerkingen maken over huidskleur, haardracht of kleding.
- Isoleren of beledigen.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achternarijden.
- Naar het huis van het slachtoffer gaan.
- Bezittingen afpakken.
- Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer.

6. Signalen dat een kind gepest wordt

Dit kunnen o.a. zijn:

- Reacties van de ouders/verzorgers van de leerling.
- De leerling wordt nooit gekozen met gym.
- De leerling mag nergens aan mee doen.

- De leerling zit altijd alleen.
- Er wordt nooit naar de leerling geluisterd.
- De leerling wordt belachelijk gemaakt.
- De leerling krijgt duwen en/of porren.
- Er worden steeds grapjes over de leerling gemaakt.
- De leerling wordt uitgescholden of uitgelachen.
- De spullen worden van de leerling afgepakt of kapot gemaakt.
- Er wordt veel over de leerling geroddeld.
- De leerling wordt achtervolgd of opgewacht.
- De leerling wordt gediscrimineerd of bedreigd.
- De leerling wordt geslagen of geschopt.
- De leerling wordt aangeraakt of betast.
- De leerling heeft vaak hoofdpijn en/of buikpijn.
- De schoolresultaten gaan plotseling achteruit.
- De leerling gaat niet graag meer naar school.
- De leerling isoleert zich van anderen.
- De leerling gedraagt zich agressief
- De leerling is heel aanhankelijk richting de leerkracht.

Deze lijst kun je nog verder uitbreiden. Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen.

Kinderen die gepest worden praten daar vaak niet over met hun ouders. Zij schamen zich en vinden het moeilijk om erover te praten. Het onderwerp ligt gevoelig en de leerling weet niet hoe de leerkracht op het verhaal zal reageren. Of ze hebben een schuldgevoel, denken dat ze stom zijn en dat het hun eigen schuld is dat ze gepest worden.

7. Activiteiten in het kader van preventie

Deze activiteiten staan in het teken van verbetering van het groeps-/schoolklimaat. Een positief leer- en leefklimaat geeft meer binding met de school, waardoor gewelddadig gedrag sterk afneemt.

Hoe werken we daar in de klas aan?

- De gedragsafspraken hangen goed zichtbaar in elke klas.
- De manier waarop we met kinderen omgaan; respectvol. Met inachtneming van fatsoensnormen.
- In de pauzes gaat de leerkracht mee naar buiten. De verschillende jaargroepen spelen niet allemaal tegelijk buiten.
- De manier waarop we kinderen bij de les betrekken, hen aanmoedigen, helpen, corrigeren, het gevoel geven dat ze ook fouten mogen maken.
- De manier waarop we rekening houden met verschillen tussen kinderen.
- We leren de kinderen attitudes aan zoals: als je ruzie hebt, praat je het uit, lukt dat niet dan meld je dat bij de leerkracht en als je ziet dat een kind gepest wordt, dan meld je dat bij de leerkracht. Dat is geen klikken!
- De sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen wordt gevolgd met behulp van SCOL. De klassenoverzichten worden met de I.B.-er besproken tijdens de leerlingbespreking.

- Leerkrachten vinden de afspraken, omgangsregels en het pestprotocol in de afsprakenmap die in elke groep aanwezig is.
- Leerkrachten zijn op de hoogte van het pestprotocol en conformeren zich daaraan.
- Ouders en/of verzorgers kunnen het pestprotocol vinden op de site van het Koggeschip.

Met interactie, instructie en klassenmanagement scheppen we de voorwaarden voor een pedagogisch klimaat waarin elk kind tot zijn recht komt. Als we daar stap voor stap verbeteringen in aanbrengen, werken we ook aan veiligheid.

8. Als er dan toch gepest wordt (Curatieve aanpak)

Het kan natuurlijk voorkomen dat er ondanks alle maatregelen in de preventieve sfeer nog gepest wordt. Pesten gebeurt meestal stiekem en buiten het gezichtsveld van leerkrachten. Het is belangrijk dat het gemeld wordt door ouders, leerlingen of andere betrokkenen bij de leerkracht. Als gezien, gehoord of door onderzoek bij vermoeden bevestigd wordt dat er gepest wordt, dan gaan we over tot de volgende aanpak:

1. De gepeste ondersteuning geven:

- We tonen medeleven, luisteren en vragen hoe en door wie er wordt gepest.
- We gaan na hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten.
- We laten de leerling inzien dat je soms ook op een andere manier kunt reageren.
- We gaan na welke oplossing het kind zelf wil.
- We benadrukken de sterke kanten van het kind.
- We stimuleren dat de leerling zich anders/beter opstelt.
- We praten met de ouders van het kind. (en de ouders van de pester)
- We plaatsen het kind niet in een uitzonderingspositie door het opzichtig te beschermen.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD of schoolmaatschappelijk werk.

2. De pester stoppen:

- We informeren de ouders.
- We praten met de pester en we zoeken naar de reden van het pesten.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD of schoolmaatschappelijk werk.
- We laten excuses aanbieden.
- We spreken bij herhaling de pester er weer op aan.
- Aangeven dat je verwacht dat de pester zich houdt aan de afspraken en omgangsregels zoals die bekend zijn. Ingaan op eventuele sancties zoals binnenblijven, passend strafwerk maken of nablijven tot alle kinderen naar huis zijn.
- Tenslotte afspraken maken over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het eind van iedere week in een kort gesprek aan de orde. Waardeer nadrukkelijk positief gedrag.

3. Meelopers aanspreken:

De meeloper zien wij als een passieve pester. Hij is medeplichtig. Blijft op afstand, doet niets om het pesten te stoppen. Hij neemt het niet op voor het slachtoffer. Hij lacht mee met de pester omdat hij bang is om zelf gepest te worden. Deze dingen worden bespreekbaar gemaakt in de groep.

Informatie over pestgedrag valt niet onder “klikken”. De groep moet dit duidelijk ervaren. Wijs de groep nog eens op de omgangs- en gedragsregels.

- We maken het probleem bespreekbaar in de groep.
- We stimuleren dat de kinderen een eigen standpunt innemen en eventueel partij trekken voor de gepeste leerling.
- We bespreken met de leerlingen dat “meedoen” met de pester meestal kan leiden tot verergering van het probleem.
- We laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- We laten inzien welke positieve kanten de gepeste heeft.
- We schakelen indien nodig, in overleg met de ouders, hulp in zoals: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts, GGD of schoolmaatschappelijk werk.

4. Dossier aanleggen:

De leerkracht maakt een verslag over de betreffende situatie en de gevolgde aanpak en bewaart dat in het leerlingendossier in Parnassys. Ouders/verzorgers van de pester en de gepeste worden op de hoogte gebracht van de feiten.

9. Als het pesten door blijft gaan

Als het pesten doorgaat gaan we activiteiten ondernemen waarbij alle vijf betrokken partijen (de gepeste, de pester, de meelopers, de leerkrachten en de ouders) aandacht krijgen. (*Het vijfsporenbeleid*)

Hulp aan het gepeste kind:

- Adviezen; probeer bespreekbaar te maken waarom het kind gepest wordt.
- Sociale vaardigheidstraining aanvragen of hulp vragen bij het schoolmaatschappelijk werk.
- Gesprekken met ouders, eventueel samen met het schoolmaatschappelijk werk of directeur.
- “Hoe verder”-afpraak maken.

Aanpak van het gedrag van de pester:

- Straffend gesprek omdat hij geen veiligheid heeft geboden.
- Mogelijke straffen:
 - Kind later naar huis laten gaan in overleg met de ouders.

Gesprek met ouders/verzorgers over de situatie.

Aan hen vragen om aan het probleem een einde te maken. Ouders/verzorgers kunnen niet ontkennen dat hun kind pest. Alle verslagen en afspraken bevinden zich in het leerlingendossier. Probleemoplossende gesprekken door leerkracht eventueel in samenwerking met het schoolmaatschappelijk werk of de directeur en of IB-er. Onderzoeken wat de reden voor het pestgedrag kan zijn.

Als de oorzaak enigszins duidelijk is, probeert de leerkracht vervolgens de gevoeligheid van de pester voor wat hij met het gepeste kind uithaalt te vergroten.

- Sociale vaardigheidstraining aanvragen door de leerkracht in overleg met de ouders, intern begeleider en schoolmaatschappelijk werk.

- Maken van een “hoe-verder” afspraak. Aangeven wat er van de pester wordt verwacht en wat er zal gebeuren als hij verder pest. De afspraken worden schriftelijk vastgelegd (contract) en ondertekend door de leerling, zijn/haar ouders en de leerkracht.

Aanpak van de meelopers:

- Maken van duidelijke afspraken via gesprekken.
- Gemaakte afspraken worden na bepaalde tijd gecontroleerd.
- Contact met ouders/verzorgers.
- Verslagen en afspraken in het leerlingendossier.
- Afspraken visueel maken.

Leerkrachten (team):

- Gemaakte afspraken doorgeven.
- Collectieve controle op afspraken. Bespreken in bouwvergaderingen.
- Leerkracht moet informatie hebben over achtergrond, signalen, gevolgen, oorzaken en aanpak (orthotheek).
- Als leerkrachten het probleem niet willen of kunnen zien is de volgende stap een gesprek met de directeur.
- Indien dat ook geen oplossing biedt kunnen de ouders/verzorgers een klacht indienen bij de Landelijke klachtencommissie.

Ouders:

Zoals uit bovenstaande blijkt worden de ouders geïnformeerd en betrokken bij de verdere activiteiten om het pesten te stoppen.

10.Sanctiebeleid

Bij pestbeleid past ook een sanctiebeleid. Het moet voor iedereen duidelijk zijn welke maatregel bij welk gedrag genomen wordt. Het moet ook duidelijk zijn wie in welke situatie een sanctie kan opleggen.

Gedrag	Sanctie	Door wie
Eenmalig geconstateerd pestgedrag	Gesprek over omgangsregels. Ingaan op eventuele sancties	Leerkracht
Pesten blijft doorgaan	Straffend gesprek: -lezen van een boek over pesten of pestgedrag -opstel schrijven over pesten -gesprek met ouders over pesten.	Leerkracht
Pesten blijft toch doorgaan	Gesprek met ouders/verzorgers. Afspraken over te verwachten gedrag worden schriftelijk vastgelegd en getekend. Straf gaat door.	Leerkracht in overleg met directeur.

Negatief gedrag blijft gehandhaafd. Geen verbetering merkbaar.	Schorsing-verwijdering.	Directeur in overleg met het schoolbestuur.

11. Adviezen aan de ouders

Ouders van gepeste kinderen:

- Neem serieus wat uw kind zegt! Geef je kind steun en begrip. Kinderen vinden het moeilijk om te vertellen dat ze gepest worden.
- Probeer uw mening voor uzelf te houden.
- Voorkom uitspraken als: "Het zijn ook rotmeiden, of "Je moet beter voor jezelf opkomen".
- Vraag door, luister: "Waar is het gebeurd, wat deed jij toen, wat zou je willen, hoe voelde je, wat deden de anderen etc.
- Geef vertrouwen. Onderneem alleen in overleg met uw kind actie.
- U kunt met de leerkracht van de school praten en vragen wat de school kan doen. Geef de school niet de schuld. Ga samen op zoek naar een oplossing voor het pestprobleem.
- De ouders van de pester opzoeken is een mogelijkheid. In de praktijk blijkt dit echter niet altijd effectief te zijn. Meestal kiezen de ouders de kant van hun kind of zeggen: uw kind moet meer voor zichzelf opkomen.
- Geef uw kind zelfvertrouwen door complimenten te geven. Kijk samen waar uw kind goed in is (op welk gebied dan ook) en moedig uw kind aan.
- Lees samen boeken over pesten.

Ouders van pestende kinderen:

- Ontken niet wat uw kind doet. "Zo is mijn kind niet". Kinderen laten heel verschillend gedrag zien in verschillende situaties. Kinderen die pesten gedragen zich thuis anders dan op school.
- Ga het gepeste kind niet beschuldigen; "Ze gedraagt zich ook raar".
- Praat met uw kind over wat er gebeurt. Uw kind zal zijn gedrag waarschijnlijk goedpraten: "Het was maar een geintje". "Zij vraagt er ook om met die stomme kleren". "Hij heeft mijn spullen ook kapotgemaakt" etc. U kunt aangeven dat hoe een ander kind zich gedraagt of eruitziet, dit nooit een reden is om gepest te worden.
- Praat met uw kind over de gevolgen: een gepest kind heeft verdriet en pijn van het pesten. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet. Pestende kinderen hebben vaak geen idee wat zij anderen aandoen.
- Laat uw kind merken dat u het pesten serieus neemt en dat u vindt dat pesten niet mag.
- Neem contact op met de school, zeker als u merkt dat het pesten doorgaat. Bespreek met uw kind dat u dit gaat doen.
- Kinderen die pesten hebben het niet makkelijk om een andere rol te krijgen in de klas. Soms kan het helpen om lid te worden van een hobby -of sportclub.

Alle andere ouders.

- Neem ouders van het gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Bijlage 1:

Voorbeeld regels pestprotocol (opgesteld door de leerlingenraad)

1. We noemen elkaar bij de naam (uitschelden is niet fijn)
2. We raken iemand alleen aan als die dat wil.
3. Als iemand iets bij je doet wat je niet leuk vindt, dan zeg je dat.
4. Probeer je ruzie zelf op te lossen. Als dat niet lukt ga je naar je meester of juf.
5. Eerst nadenken voordat je iets zegt.
6. We sluiten niemand buiten.
7. Geen racisme op school.
8. Wat jij niet wil dat een ander bij jou doet, doe dat dan ook niet bij een ander.
9. Respecteer elkaar.
10. We roddelen niet over elkaar.

Conclusie: Behandel een ander zoals je zelf graag behandeld wilt worden!